

Losdorp
gem. Delfzijl

Wmo-scan
Losdorp

Dorpshuis De Bongerd

20 april 2018
Daan Kingma

Stichting Dorpshuis De Bongerd
Westendorp 10A
9907 PD Losdorp

Deze Wmo-scan is een samenwerking
tussen Stichting Dorpshuis De Bongerd en
Inge Zwerver en Daan Kingma, adviseurs
Groninger Dorpen

Groninger Dorpen
Hendrik Westerstraat 24
9791 CT Ten Boer

Telefoon: 050 306 29 00

Inleiding en samenvatting

De Wmo-commissie van Stichting Dorpshuis De Bongerd heeft samen met Groninger Dorpen een Wmo-scan uitgevoerd met als resultaat een concreet advies. De Wmo-scan is een stevige basis voor dorpsinitiatieven op het gebied van dorpszorg, dagopvang, burenhulp of het opzetten van andere informele netwerken, gerelateerd aan de Wet maatschappelijke ondersteuning. Dit advies gaat over de deelname van inwoners aan het dorpshuis, de activiteiten van het dorpshuis

en de samenwerking in de regio. Het bestuur heeft de huidige situatie van deze onderdelen een rapportcijfer (te zien aan de graadmeters) gegeven. Tevens hebben ze hun ambitie met een cijfer concreet gemaakt. Het advies dat er uit is voortgekomen helpt het dorpshuis verder op weg richting hun ambitie om een zorgzaam dorpshuis te worden. Er zal nu eerst een samenvatting volgen van het complete advies, waarna er per onderdeel dieper op ingegaan wordt.

1. Deelname van bewoners

Van een 6 naar een 8

Losdorp is een klein en gezellig dorp met veel 65-plussers. Maar niet meer dan in de rest van het land. In Dorpshuis de Bongerd is iedereen welkom. Het voelt wel eens als weinig, maar er komen veel bewoners

af op het aanbod van het dorpshuis. Het bestuur van het dorpshuis wil in de toekomst het aanbod aan de hand van commissies uitbreiden en meer op de zorg toegespitst hebben. Het advies is om de betrokkenheid van de bewoners van Losdorp aan De Bongerd aan te tonen.

2. Samenwerkingspartners en samenwerking met de gemeente

Van een 8 en een 4 naar een 10

De samenwerking met de gemeente Delfzijl zit nu in een onderzoekende fase. Er wordt namelijk onderzocht of het mogelijk is of het dorpshuis een structurele vergoeding ter hoogte van de ozb van de gemeente kan

ontvangen. Hiermee wordt de exploitatie van het dorpshuis rendabel en kan het het dorpshuis meer betekenen op zorggebied. Het dorpshuisbestuur moet dus gaan laten zien welk rendement ze opleveren en wat een bijdrage van de gemeente legitiem maakt.

3. Activiteiten

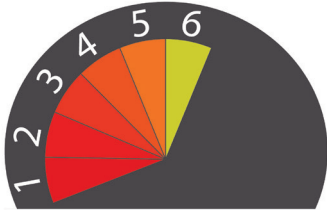
Van een 7 naar een 8

Iedereen kan de sleutel van het dorpshuis krijgen. Er wordt veel georganiseerd in het dorpshuis en het dorpshuis staat open voor meer activiteiten. Het dorpshuisbestuur wil dat de (nieuw te vormen) activiteiten zichtbaar bijdragen aan de levensloopbestendigheid van het dorp. Hiervoor zijn ze van plan om het project Zorgzaam Losdorp te starten. Met dat project worden er zorginitiatieven vanuit het Dorpshuis de Bongerd gestimuleerd.

I. Deelname van bewoners

“De jeugd van vroeger komt met regelmaat terug naar het dorpshuis.”

Huidige situatie: 6

Losdorp is een klein dorp met veel 65-plussers. In de loop van de tijd is het dorp van 180 naar 150 inwoners gekrompen. Statistisch gezien is er dan ook geen sprake van een grote Wmo-doelgroep. Uiteraard wordt de groep senioren net als in de rest van het land wel groter.

Het dorpshuis heeft een vrijwillige beheerder en het stichtingsbestuur is op de achtergrond betrokken bij het openstellen van de Bongerd. Zij zijn de faciliterende organisatie.

Dorpsbelangen Losdorp is de organisatie die met hun vrijwilligers activiteiten in het dorpshuis organiseert. Alle doelgroepen zijn welkom in het dorpshuis. Maar er worden geen activiteiten en bijeenkomsten georganiseerd voor specifieke doelgroepen: een inclusief beleid. Soms voelt het als weinig, maar toch komen best veel bewoners op de activiteiten af. Denk hierbij aan de inloopmiddag. En de jeugd van vroeger komt ook nog met regelmaat langs in de Bongerd. Er zijn verschillende activiteiten die door commissies onder de paraplu van dorpsbelangen worden georganiseerd in het dorpshuis. Maar een echt vrijwilligersbeleid is er niet. Wel zit er altijd iemand van dorpsbelangen in een commissie.

Ambitie: 8

Doelstelling: Het dorpshuisbestuur wil eind 2018 aan de hand van een nieuw vrijwilligersbeleid, activiteiten van bewoners in het dorpshuis faciliteren die gericht zijn op de (informele zorg) behoeften van de bewoners van Losdorp, zodat levensloopbestendigheid in het dorp verbeterd wordt en het dorpshuis zich nog meer als ontmoetingsplek profileert.

De ambitie is om als bestuur meer te faciliteren aan de hand van thema's en werkgroepen. Op die manier blijft het bestuur meer gericht op de bestuurlijke taken, raken bewoners meer actief betrokken bij het dorpshuis. Met als gevolg dat het

behapbaar blijft om regelmatig het dorpshuis open te tellen en meer activiteiten in het dorpshuis te organiseren.

De motivatie voor dit doel is de terugtrekkende overheid en de vergrijzing in het dorp. Het dorpshuis wil dat het dorp levensloopbestendig wordt, zodat mensen wanneer ze hulpbehoevend worden, wel in het dorp kunnen blijven wonen. Hierin moeten bewoners van Losdorp zelf participeren; de overheid treedt namelijk terug op dit terrein.

Advies

Betrokkenheid aantonen

Wanneer het wenselijk is dat de gemeente financieel of op een andere manier een bijdrage moet leveren aan de verwezenlijking van de bovenstaande ambitie, dan is het van belang om de maatschappelijke waarde van het dorpshuis aan te tonen. Dit kan aan de hand van de waarderingdriehoek. Hierbij worden er drie waarden in beeld gebracht die aan het initiatief, in dit geval dorpshuis de Bongerd, zijn verbonden. Deze waarden zijn rendement, legitimiteit en betrokkenheid. In deze scan gaan we het vooral over de waarde betrokkenheid hebben. De andere twee waarden komen in een later stadium aanbod.

In de bovenstaande ambitie wordt gesproken over het verbeteren van de levensloopbestendigheid in het dorp. Dit impliceert dat de levensloopbestendigheid van Losdorp op dit moment nog niet voldoende is. Gemakshalve noemen we dit het probleem dat er nu in Losdorp gaande is. Middels de input van afgelopen dorpsavond kunnen er een aantal vragen ter bepaling van de driehoek verduidelijkt worden. De vragen worden in drie categorieën verdeeld: waarden, instrumenten en doelen. Sommige vragen moeten derhalve nog beantwoord worden. Het antwoord op de vragen kunnen verkregen worden door samenwerking met de gemeente en middels het project Zorgzaam dorp.

Wie is op welke manier betrokken bij het Dorpshuis de Bongerd?

Hierin is onderscheid in drie rollen te maken:

1. Er zijn bewoners die gebruik maken van het activiteiten aanbod in het dorpshuis.
2. Vrijwilligers van Dorpsbelangen die activiteiten organiseren.
3. Het bestuur van de stichting dorpshuis de Bongerd en Dorpsbelangen.

NB; het is mogelijk dat mensen vanuit verschillende rollen betrokken zijn.

Doelen

Hier gaat het om de soort deelname of betrokkenheid onder de bewoners die het dorpshuisbestuur willen gaan versterken. De betrokkenheid van de gemeente en andere organisaties worden in het volgende hoofdstuk besproken.

- Wat is het hoofddoel van Dorpshuis de Bongerd?
 - ◇ Dit is de doelstelling beschreven bij de ambitie.
- Hoe moeten bewoners betrokken zijn bij het dorpshuis?
- Hoe willen zij dit zelf?
 - ◇ Om goed antwoord te krijgen op deze vraag, is het nodig om de vraag expliciet aan de bewoners te stellen. Dit kan aan de hand van dorpsavonden en een enquête. Maar ook middels een flyer.

De ambitie van het bestuur is om bewoners uit te nodigen zelf activiteiten te organiseren die de ontmoetingsfunctie van het dorpshuis versterken. Onder de bewoners is er de wens dat zorg dicht bij huis moet blijven. Maar misschien gaat het maar om drie of vier mensen. Het is dus belangrijk om de behoefte en de wensen in het dorp te peilen. Een andere wens is dat de jeugd hierbij betrokken moet worden.

- Wat gaat het dorpshuisbestuur zelf doen om de betrokkenheid in het dorp te verbeteren?
 - ◇ Inzet van het project Zorgzaam Dorp:
 - Flyers in het dorp uitdelen, met daarin de informatie dat mensen zelf commissies kunnen starten onder de vlag van het dorpshuis.
 - Het onderwerp bespreken tijdens bijvoorbeeld jaarvergadering.
 - Enquête uitzetten.

Het dorpshuis moet de centrale functie van Losdorp vervullen. De plek van waaruit alles wordt georganiseerd, maar waar mensen ook op kunnen terugvallen. Daarnaast faciliteert het bestuur anderen om activiteiten te organiseren. Dit kan verder worden gestimuleerd met het project Zorgzaam Dorp.

Het bestuur van het dorpshuis moet aan de hand van een vrijwilligersbeleid en samen met Dorpsbelangen laten zien hoe ze gaan faciliteren en groepen gaan uitnodigen om activiteiten te organiseren.

Waarderen

- Waarom wil het dorpshuis een rol spelen in de levensloopbestendigheid van Losdorp?

De motivatie voor dit doel is de terugtrekkende overheid en de vergrijzing in het dorp. Het dorpshuis wil dat het dorp levensloopbestendig wordt, zodat mensen wanneer ze hulpbehoevend worden, wel in Losdorp kunnen blijven wonen. Hierin moeten bewoners van Losdorp zelf participeren; de overheid treedt namelijk terug op dit terrein. Daartegenover biedt de gemeente wel de mogelijkheid om samen onderzoek te doen naar structurele financiering ter hoogte van de ozb. Dit wordt in het volgende hoofdstuk besproken.

2. Samenwerkingspartners en samenwerken met de gemeente.

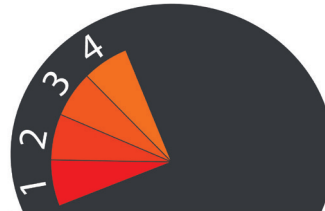
Huidige situatie:

Gemeente 8

De samenwerking met de gemeente Delfzijl zit nu in een onderzoekende fase. Er wordt namelijk onderzocht of het mogelijk is of het dorps huis een structurele vergoeding ter hoogte van de ozb van de gemeente kan ontvangen. Hier tegenover moeten dan activiteiten staan die er voor zorgen dat Wmo-doelgroepen minder snel de hulp van de gemeente nodig hebben: preventie

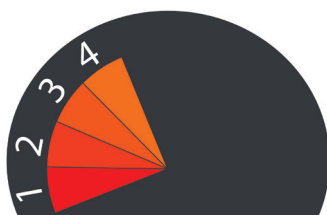
Instellingen 4

en kostenbesparend. En bovendien dat de levensloopbestendigheid van het dorp wordt verbeterd.

De gemeente laat duidelijk zien dat ze betrokken zijn bij de Bongerd en haar doelstellingen. En ze zijn het ook eens met het belang van het bestaan van het dorps huis als centraal punt in het dorp. Tevens willen ze samen met het dorps huis bestuur uitzoeken of het mogelijk is om het dorps huis financieel te ondersteunen.

Ambitie: 10

Het dorps huis bestuur heeft de ambitie om in het dorps huis de faciliteiten te creëren zodat het gebruikt kan worden door professionele instellingen en er informele zorgactiviteiten georganiseerd kunnen worden. Dit betekent een keuken waar gezonde maaltijden voor grote groepen klaargemaakt kunnen worden en gespreksruimten en werkruimten voor professionals. Het dorps huis moet daarnaast ook aantrekkelijk zijn om bijvoorbeeld de krant te lezen of om met elkaar te kletsen. Er is dan ook de wens om van de kleine zaal een gezellige huiskamer te maken.

Gemeente

Het dorps huis bestuur wil graag samen optrekken met de gemeente Delfzijl in het verbeteren van de levensloopbestendigheid van Losdorp. Enerzijds omdat er nu landelijk wordt verwacht dat bewoners zelf gaan participeren, anderzijds omdat het nog steeds mede de verantwoordelijkheid van de gemeente is dat mensen gaan participeren. Voor nu is het zaak dat de gemeente laat zien hoe ze hun betrokkenheid gaan concretiseren in een financiële bijdrage. Dit is ook de wens van het dorps huis bestuur en dorpsbelangen.

Andere partners

Het dorps huis en de bewoners van Losdorp zouden graag cursussen, inloopochtenden of workshops van zorgaanbieders en welzijnswerkers krijgen. Dit hoeft niet vaak, maar de bewoners van Losdorp verwachten

het niet zelf te kunnen, en ze verwachten een steeds grotere vraag, bijvoorbeeld naar ICT ondersteuning.

Advies

Als het dorpshuis meer concrete betrokkenheid van de gemeente verwacht dan moeten de legitimiteit en het rendement van de maatschappelijke waarde van het dorpshuis in kaart worden gebracht. Rendement en legitimiteit zijn de andere twee van de drie hoeken van de maatschappelijk waardedriehoek.

Rendement: Waar slaat de winst neer?

Het rendement kan uiteindelijk in een getal worden uitgedrukt. Het is hierbij van belang dat de gemeente aan de hand van dit getal kan inschatten of ze met een financiële bijdrage uiteindelijk goedkoper uit zijn. Het is dus belangrijk om de grootte van het rendement inzichtelijk te maken, maar het blijft een schatting.

Voor de gemeente is het tevens belangrijk welke concurrentiepositie het dorpshuis gaat innemen. De gemeente is namelijk ook deels verantwoordelijk voor de prestaties van mogelijke concurrentie. Het volgende moet daarvoor in kaart worden gebracht:

Instrumenten

Welke activiteiten die er vanuit het dorpshuis worden georganiseerd zijn uit te drukken in geld?

- Hoeveel geld heeft het dorpshuis nodig?
 - ◇ Dit is in eerste instantie de hoogte van de ozb-belasting.
- Welke gemeentelijke dienst of afdeling is in staat te besparen dankzij de inzet van het dorpshuis?
 - ◇ Dit is bijvoorbeeld de afdeling waar de Wmo onder valt.
- Welke andere organisatie is in staat om te besparen dankzij de inzet van het dorpshuis?

- ◇ Dit zou bijv. de zorgverzekeraar kunnen zijn.

Doelen

De rendementsdoelen gaan over de lange termijn van de activiteiten van het dorpshuis: Hoe wordt het een duurzaam geheel?

Waarden

Hier gaat het er om waarom er geïnvesteerd moet worden in het dorpshuis.

Legitimiteit: Wat maakt het verschil?

Bij deze laatste waarde van de waarderingsdriehoek gaat het om wat nu de toegevoegde waarde van het dorpshuis aan het dorp is. Wat gebeurt er als het dorpshuis er niet is? Of als het niet de activiteiten gaat organiseren die ze van plan zijn te ontwikkelen?

Waarden

- Wat is de toegevoegde waarde van het dorpshuis aan het dorp en haar inwoners?
- Wat gaan de nieuwe activiteiten aan waarde toevoegen?
- Is dit uniek?
- Worden de activiteiten een aanvulling op het zorgaanbod?
 - ◇ Als het goed is, is er sprake van activiteiten op het gebied van informele zorg.

Doelen

- Waar botsen de doelstellingen van het dorpshuis op bestaande regels en beleid van de gemeente?

Instrumenten

De instrumenten voor de waarde legitimiteit is de opsomming van activiteiten die worden georganiseerd.

3 activiteiten

“Iedereen kan de sleutel krijgen!”

Huidige situatie: 7

Iedereen doet mee.

Vereniging dorpsbelangen Losdorp organiseert de activiteiten die er in het dorpshuis plaatsvinden. De speeltuincommissie organiseert kinderactiviteiten. Stichting dorpshuis de Bongerd faciliteert.

Alle activiteiten, op de kinderactiviteiten na, zijn voor iedereen geschikt. In Losdorp zijn de Wmo-doelgroepen niet heel groot, waardoor de activiteiten bedacht worden waarbij iedereen welkom is. Hierdoor ondersteunt het dorpshuis de participatie van

mensen met een beperking. Er zijn geen Wmo-gerelateerde activiteiten, maar er is wel elke maand een activiteit in het dorpshuis.

Momenteel zijn het vooral de ‘huurders’ zoals dorpsbelangen van Losdorp en andere organisaties die activiteiten organiseren in het dorpshuis. Het ligt dan ook aan hen, welke doelgroep ze voor de desbetreffende activiteiten benaderen. Dit levert uiteraard wel huur op. Dat biedt de mogelijkheid om activiteiten te realiseren die geen geld opbrengen.

Ontmoetingsfunctie

Ontmoetingen worden gestimuleerd door het aanbieden van diverse activiteiten zoals kerst, klaverjassen, de inloopochtenden en –avonden. De activiteiten herhalen zich traditiegetrouw. En zoals eerder gezegd zijn het vooral dezelfde mensen die deze activiteiten organiseren.

Ambitie 8

“Dorpsbelangen draagt in de toekomst bij, door middel van nieuw te vormen activiteiten die door commissies worden georganiseerd en verhuur, aan een levensloopbestendig Losdorp. “

Toekomstbestendig Losdorp

- In kaart brengen wat de activiteiten nu bijdragen aan preventie op Wmo-gebied.

- In kaart brengen wat de behoefte is: er is nu het doel (Zorgzaam Dorp) om de huidige activiteiten in kaart te brengen en te onderzoeken of dat wat er georganiseerd wordt, ook de behoefte van het dorp is.
- Toespitsen op de levensloopbestendigheid van het dorp. Zodat het mogelijk is om oud te worden in Losdorp.

Exploitatie van het dorpshuis

- Het dorpshuis biedt voor het bovenstaande de ruimte.

Het Dorpshuisbestuur heeft de ambitie om nieuwe vrijwilligers en andere huurders aan te trekken voor de uitvoering en organisatie van nieuwe activiteiten. Er is dan ook ruimte voor nieuwe activiteiten. Maar het dorpsbestuur kan en gaat deze activiteiten niet organiseren. Daar is Dorpsbelangen weer voor. De wens is dan ook om aan de hand van thema's activiteiten te organiseren en commissies te vormen. Dit staat nog in de kinderschoenen, maar met het project Zorgzaam Dorp kan dit een boost krijgen.

Financieel een sterkere positie verkrijgen. Door meer externe huuropbrengsten te realiseren willen ze een financieel sterkere positie verkrijgen, maar bovenal ook door structurele financieringsmogelijkheden vanuit de Wmo.

Met vrijwilligers kan dit aan de hand van thema's en commissies. De wens is dan ook om aan de hand van thema's activiteiten te organiseren en commissies te vormen. Dit staat nog in de kinderschoenen, maar met het project Zorgzaam Dorp kan dit een boost krijgen.

Advies

Toekomstbestendig Losdorp

- Wmo in kaart brengen: welke maatschappelijke meerwaarde gaan de activiteiten bieden.
 - ◇ Maatschappelijke (meer)waarde aantonen. Dit kan aan de hand van de waarderingsdriehoek. En tijdens het Project Zorgzaam Dorp.
- Draagvlak: Het in kaart brengen van de behoefte, kan eenvoudig met een enquête en/of een bewonersavond zoals er bij een dorpsvisie gebruikt wordt. Dit kan ook met intentieverklaringen of een lijst met toekomstige gebruikers.
 - ◇ Inzichtelijk maken dat er baat is bij een activiteit.

- Welke kosten en opbrengsten gaan gepaard met de uitvoering van een activiteit.
- Uitkomsten zichtbaar maken aan de gemeente en aan het dorp.

Exploitatie

Om gelden van de gemeente beschikbaar te krijgen is het volgende nodig:

- Betrek de gemeente vanaf het begin bij de ontwikkelingen van activiteiten waar een subsidie tegenover moet komen te staan.
 - ◇ Welke afwegingen kunnen voor de gemeente van belang zijn bij de toekenning van een financiële bijdrage.
 - ◇ Welke kaders heeft de gemeente gesteld.

Groninger Dorpen
Postbus 23
9790 AA TEN BOER

WWW.GRONINGERDORPEN.NL

**Groninger
Dorpen**